

Urząd Transportu Kolejowego

<https://utk.gov.pl/pl/aktualnosci/20676,Kolej-a-alternatywne-srodki-transportu-towarow-w-Europie-Nowy-raport-UTK.html>
16.05.2024, 13:35

Kolej a alternatywne środki transportu towarów w Europie. Nowy raport UTK

01.12.2023

W Polsce udział kolei w transporcie towarów drogami lądowymi wynosił w 2021 r 22%., co daje 14. pozycję na tle 27 państw europejskich. Pozostała część ładunków obsługiwana jest przez transport drogowy (78%). Kolej w największym zakresie jest wykorzystywana do transportu towarów na Litwie (62,5% udziału), a w najmniejszym w Irlandii (0,6%). Urząd Transportu Kolejowego opublikował raport prezentujący kolej na tle alternatywnych lądowych środków transportu towarów w Europie.

W najnowszej publikacji UTK „[Kolej a alternatywne środki transportu w Europie](#)” przedstawiono wyniki analizy danych Eurostat i UTK dla 23 krajów europejskich na temat pracy przewozowej, a także udziału w niej poszczególnych środków transportu lądowego: kolei, transportu drogowego, żeglugi śródlądowej. Z danych wynika m.in., że w 2022 r. kolej zrealizowała niespełna 17% pracy przewozowej w lądowym transporcie towarów. Dla transportu drogowego wartość ta wyniosła ponad 78%. W przypadku żeglugi śródlądowej było to niespełna 5%. Na tle 27 krajów UE kolej w największym zakresie była wykorzystywana do transportu towarów na Litwie (62,5% udziału), Łotwie (53,4% udziału) i Estonii (40,1% udziału). W 2021 r. transport drogowy w tych krajach odpowiadał odpowiednio za 37,5%, 46,6% i 59,9% przewozów

POWIĄZANE INFORMACJE

• Kolej a alternatywne środki transportu w Europie 2023

towarów lądowymi środkami transportu. Dla porównania udział transportu drogowego w przewozie towarów w Irlandii to 99,4%, Grecji 97,1% a Hiszpanii 95,7%. Na kolej w tych krajach przypada udział odpowiednio 0,6%, 2,9% i 4,3%.

Według założeń Komisji Europejskiej, do 2050 roku emisja z transportu ma zmniejszyć się o 90%. Ma to nastąpić m.in. dzięki dwukrotnemu zwiększeniu kolejowego ruchu towarowego do 2050 r. Ten ambitny plan ma szansę odwrócić proporcje wykorzystania środków transportu lądowego w Europie. Wyzwanie jest duże, bowiem udział kolei w tym sektorze jest w skali europejskiej bardzo zróżnicowany, co prezentuje publikacja UTK.

Zgodnie z wymogami Europejskiego Zielonego Ładu, znaczące korzyści ekologiczne mogą być osiągnięte przez rozwój rynku przewozów towarów koleją. Pomimo że kolej, jak żaden inny środek transportu, wpisuje się w strategię na rzecz zrównoważonej i inteligentnej mobilności, podejmowane na przestrzeni ostatnich lat „zielone inicjatywy” nie spowodowały znacznego przesunięcia modalnego. W przewozie towarów w UE wciąż dominuje transport drogowy, który odpowiada za prawie 77% emisji gazów cieplarnianych w transporcie^[1], podczas gdy kolej tylko za niespełna 0,4%.

W analizie UTK opisano także szwajcarskie, austriackie czy hiszpańskie przykłady polityki transportowej służące jeszcze większemu wykorzystaniu kolei w tych krajach (a tym samym osiągnięciu celów klimatycznych). Jednym z ciekawszych jest nowa ustawa o odpadach w Austrii. Zgodnie z jej zapisami od 1 stycznia 2023 r. dla odpadów ważących ponad 10 ton i przewożonych na odległość minimum 300 km wymagany jest niskoemisyjny transport, w tym transport kolejowy. Ta minimalna odległość ma być zmniejszana, do 100 km w 2026 r.

Od czasu uruchomienia strategii na rzecz zrównoważonej i inteligentnej mobilności w grudniu 2020 r. i podjętych do tej pory działań, wciąż wiele krajowych przepisów i barier technicznych stanowi przeszkodę w zwiększeniu konkurencyjności kolei. Istotnym problemem jest

niewystarczający poziom rozwoju infrastruktury. Paradoksalnie znaczny wzrost przewozów kolejowych niesie za sobą wyzwania związane z przepustowością, co ma wpływ na jakość i niezawodność usług kolejowych. To z kolei utrudnia planowanie i zwiększa koszty.

[Publikacja](#) jest dostępna do pobrania w zakładce „[Opracowania Urzędu Transportu Kolejowego](#)”.

^[1] – [Statistical Pocketbook](#) 2022 EU Transport in Figures.